

Міністерство юстиції України всіляко заохочує нотаріусів до об'єднання у єдину Нотаріальну палату

З 1 січня 2012 року допуском до професії нотаріуса та анулюванням нотаріальних свідоцтв займеться Вища кваліфікаційна комісія нотаріату

З 1 січня 2012 року Міністерство юстиції передасть повноваження щодо допуску осіб до нотаріальної діяльності, а також розгляду питань щодо анулювання свідоцтв про право на зайняття нотаріальною діяльністю Вищій кваліфікаційній комісії нотаріату.

Як повідомив Міністр юстиції України Олександр Лавринович, 31 серпня на засіданні Кабінету Міністрів України ухвалено положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату, в якому визначені завдання, функції та порядок її діяльності. Зокрема, постановою Кабміну регламентовано порядок, згідно з яким Комісія визначатиме рівень професійної підготовленості осіб,

які мають намір займатися нотаріальною діяльністю, а також вирішуватиме питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Міністр пояснив, що урядова постанова була розроблена Мін'юстом з метою реалізації положень Закону «Про нотаріат». Так, 21 квітня 2011 року Верховною Радою були ухвалені зміни до указаного закону, якими повноваження щодо допуску осіб до нотаріальної діяльності, а також розгляду питань щодо анулювання свідоцтв про право на зайняття нотаріальною діяльністю було передано Вищій кваліфікаційній комісії нотаріату. Введення в дію цієї норми відбудеться 1 січня 2012 року.

Олександр Лавринович нагадав, що метою означених законодавчих змін було вдосконалення механізму допуску громадян до нотаріальної діяльності, зокрема, шляхом чіткого визначення пов'язаних з до-

пуском процедур на законодавчому рівні та посилення вимог до рівня кваліфікації осіб, що мають намір займатися нотаріальною діяльністю.

Прийняття та реалізація проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату» забезпечить належну реалізацію положень Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат», зазначив очільник Мін'юсту.

Українських нотаріусів закликають приєднатися до Міжнародного союзу нотаріату

Міжнародний союз нотаріату сподівається на входження української нотаріальної спільноти до цього міжнародного об'єднання нотаріальних корпорацій. Про це заявив Президент Комісії з міжнародного нотаріального співробітництва Міжнародного союзу нотаріату Мішель Мерлотті у ході зустрічі з Міністром юстиції України Олександром Лавриновичем, яка відбулася 13 вересня в українському Мін'юсті.

За словами Мішеля Мерлотті, на сьогодні з тих країн Європи, де функціонує система Латинського нотаріату, лише дві країни – Україна та Білорусь – не приєдналися до Міжнародного союзу нотаріату. Загалом, повідомив він, членами цього об'єднання є 82 країни, розташовані на 5 континентах світу.

Під час зустрічі Мішель Мерлотті обговорив з українським Міністром хід реформування нотаріату в Україні, розвиток та зміни законодавства, що регулюють діяльність нотаріату в країні. Зокрема, Президент Комісії Міжнародного союзу нотаріату схвально оцінив останні законодавчі зміни в Україні, зокрема ті, якими було урівняно в правах державних та приватних нотаріусів.

За словами Мішеля Мерлотті, на сьогодні для приєднання нотаріальної спільно-

ти України до Міжнародного союзу нотаріату необхідно внести лише дві зміни до чинного законодавства, які б, по-перше, максимально зменшили адміністративний нагляд держави за діяльністю нотаріату та визначили Нотаріальну палату України єдиним органом самоорганізації та регулювання нотаріальної діяльності в країні. По-друге, на думку представника міжнародної нотаріальної спільноти, в Україні має бути ухвалений Деонтологічний (етичний) кодекс нотаріусів.

При цьому, як наголосив Міністр юстиції України Олександр Лавринович, такі ініціативи мають виходити від самої нотаріальної спільноти в Україні. За словам Міністра юстиції, у разі наявності такої ініціативи, Міністерство юстиції буде сприяти її законодавчій реалізації. Міністр назвав неможливим адміністративне втручання держави в самоорганізацію нотаріальної спільноти.

Крім того, повідомив Міністр юстиції, у рамках реформи нотаріату в Україні, що на цьому етапі вже добігає завершення, Міністерство юстиції всіляко заохочує нотаріусів до об'єднання у єдину Нотаріальну палату. Міністерство юстиції виступає за передачу якомога більшого обсягу повноважень, які на сьогодні виконує держава, саме цьому добровільному громадському об'єднанню нотаріусів.

До відома. Міжнародний союз нотаріату був створений у 1948 році з метою представництва нотаріату в міжнародних організаціях; співпраці з національними, в тому числі нотаріальними, організаціями; вивчення та вдосконалення права в області нотаріальної діяльності; поширення принципів Латинського нотаріату; організації міжнародних конгресів тощо.

В Україні готується нова редакція закону про банкрутство

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» не відповідає ані міжна-

Чинний Закон про банкрутство на сьогодні є джерелом серйозних проблем у даній сфері

родним стандартам, ані вимогам сьогодення. На сьогодні Міністерством юстиції здійснюється робота з підготовки нової редакції законодавства у цій сфері.

Про це повідомила директор Департаменту нотаріату, банкрутства та функціонування центрального засвідчувального органу Міністерства юстиції Катерина Чижмарь у ході наради з начальниками головних управлінь юстиції в областях. Нарада, що відбулася 15 вересня в Мін'юсті, була присвячена передачі Міністерству юстиції функцій центрального органу з питань формування і забезпечення реалізації державної правової політики у сфері банкрутства.

У ході наради наголошувалося, що чинний Закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» на сьогодні є джерелом серйозних проблем у даній сфері. Наголошу-

валося на проблемі з підготовки та діяльності арбітражних керуючих.

Так, за словами Катерини Чижмарь, більшість арбітражних керуючих в Україні на сьогодні не мають професійної підготовки. В Україні відсутня система з відбору та підвищення кваліфікації арбітражних керуючих.

Директор Департаменту Мін'юсту наголосила, що позитивна статистика щодо результатів діяльності арбітражних керуючих з відновлення платоспроможності боржників є мізерною.

У ході наради були обговорені першочергові кроки, які здійснюватиме Міністерство юстиції для реалізації покладеної на орган функції з питань банкрутства. Зокрема, обговорювалося питання щодо утворення при територіальних управліннях юстиції спеціальних підрозділів з питань банкрут-

ства та оголошення конкурсів на заміщення вакантних посад у даних підрозділах.

Як відомо, повноваження з формування та забезпечення реалізації державної правової політики з питань банкрутства були покладені на Мін'юст Указом Президента від 6 квітня 2011 року № 395/2011. Даним Указом Глава держави затвердив Положення про Міністерство юстиції України.

Державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців буде відкрито для загального доступу через мережу Інтернет

На початку жовтня в Україні буде відкрито загальний доступ до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців через мережу Інтернет. Відповідний наказ підписав Міністр юстиції України Олександр Лавринович.

Згідно з наказом, на спеціальному веб-сайті Єдиного державного реєстру відображатиметься інформація про юридичних осіб, про органи державної влади і органи місцевого самоврядування як юридичних осіб, про фізичних осіб – підприємців. Крім цього, на сайті реєстру буде створена спеціальна форма для пошуку інформації.

Зокрема, про юридичних осіб буде відкрито інформацію щодо повного найменування юридичної особи та скороченого найменування у разі його наявності; ідентифікаційний код юридичної особи; місцезнаходження юридичної особи; прізвище, ім'я, по батькові керівника юридичної особи; інформація про здійснення зв'язку з юридичною особою; місцезнаходження реєстраційної справи; дата та назва останньої реєстраційної дії; дані про перебування юридичної особи у процесі припинення.

Про органи державної влади і органи місцевого самоврядування як юридичних осіб міститиметься інформація щодо повного найменування юридичної осо-

би та скороченого – у разі його наявності; ідентифікаційний код юридичної особи; місцезнаходження юридичної особи; дата та назва останньої реєстраційної дії.

Про фізичних осіб – підприємців буде відкрито інформацію щодо прізвища, ім'я, по батькові фізичної особи; інформацію про здійснення зв'язку з фізичною особою – підприємцем; місцезнаходження реєстраційної справи; дата та назва останньої реєстраційної дії; дані про провадження підприємницької діяльності; дані про перебування фізичної особи – підприємця у процесі припинення підприємницької діяльності.

Пошук інформації на веб-сайті Єдиного державного реєстру здійснюватиметься за критеріями: про юридичних осіб – за ідентифікаційним кодом юридичної особи або найменуванням юридичної особи; про фізичних осіб – підприємців – за прізвищем, ім'ям, по батькові фізичної особи – підприємця.

Згідно з наказом Мін'юсту, доступ до відомостей Реєстру має бути забезпечений Державною реєстраційною службою та Технічним адміністратором Реєстру протягом місяця з дня офіційного опублікування цього нормативного акта.

До відомо. На сьогодні технічним адміністратором Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців є державне підприємство «Інформаційно-ресурсний центр».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів від 13 липня 2011 р. № 816, у зв'язку з ліквідацією Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва, цілісний майновий комплекс державного підприємства «Інформаційно-ресурсний центр» віднесено до сфери управління Державної реєстраційної служби. Цією ж постановою визначено, що ДП «Інформаційно-ресурсний центр» продовжуватиме виконувати функції технічного адміністрато-

ра Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Державну реєстраційну службу України було утворено у зв'язку з реформуванням системи центральних органів виконавчої влади відповідно до Указу Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». Згідно з Указом, Державна реєстраційна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції.

В Україні готується стратегія боротьби з дискримінацією

В Україні планується розробити стратегію боротьби з дискримінацією.

Стратегія визначатиме сутність державної політики у сфері протидії проявам дискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками, а також пріоритети та принципи у цій сфері. Про це повідомив Міністр юстиції Олександр Лавринович.

За словами Міністра, на сьогодні проект Стратегії розробляється Міністерством юстиції України на виконання Національного плану з реалізації Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України. Розробка документа обумовлена також відсутністю концептуального визначення державної політики у сфері боротьби з дискримінацією.

Основні положення проекту передбачають вдосконалення законодавства у сфері боротьби з проявами дискримінації, а також активізацію міжнародного співробітництва у цій сфері.

Крім цього, проектом пропонується забезпечити з боку держави правовий, медичний та соціальний захист осіб, які по-

страждали від дискримінації. Передбачається використання напрацювань науки та освіти в сфері боротьби та протидії дискримінації.

Також пропонується спрямувати зусилля держави на формування у суспільстві толерантного ставлення до особи за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками, поширення полікультурних цінностей.

Стратегію боротьби з дискримінацією в Україні пропонується затвердити Указом Президента.

Сьогодні з проектом Стратегії можна ознайомитись на сайті Мін'юсту (www.minjust.gov.ua), де документ виставлено для громадського обговорення.

Уточнено порядок реєстрації дитини у разі її народження поза закладом охорони здоров'я

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до статті 13 Закону «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» щодо державної реєстрації народження. Законодавчим актом, проект якого був розроблений Міністерством юстиції, внесено зміни до чинного закону, які спрямовані на встановлення механізму щодо підтвердження факту народження дитини, яка народилася поза закладом охорони здоров'я.

Згідно із документом, підставою для проведення державної реєстрації народження дитини є визначені центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я документи, що підтверджують факт народження. У разі народження дитини поза закладом охорони здоров'я документ, що підтверджує факт народження, видає заклад охорони здоров'я, який проводив огляд матері та дитини. У разі коли заклад охорони

В проєкті Закону «Про вибори народних депутатів України» враховані рекомендації Венеціанської комісії та ОБСЄ

здоров'я не проводив огляд матері та дитини, документ, що підтверджує факт народження, видає медична консультаційна комісія в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів.

Передбачено, що порядок утворення медичної консультаційної комісії та положення про неї затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я. Медична консультаційна комісія видає документ про народження у разі встановлення факту народження жінкою дитини. У разі відсутності документа закладу охорони здоров'я або медичної консультаційної комісії, що підтверджує факт народження, підставою для проведення державної реєстрації актів цивільного стану є рішення суду про встановлення факту народження.

Закон забезпечить своєчасність державної реєстрації народження та отримання батьками допомоги у зв'язку з народженням дитини, а також запобігання випадків шахрайства, викрадення та торгівлі дітьми.

Щорічно органи державної реєстрації актів цивільного стану реєструють в середньому понад 500 тис. народжень дітей, з яких біля 900 (0,18 %) народжуються поза закладом охорони здоров'я.

Попередній висновок Венеціанської комісії щодо проєкту Закону «Про вибори народних депутатів України» оприлюднено на сайті Мін'юсту

Попередній неофіційний висновок Венеціанської комісії щодо проєкту Закону України «Про вибори народних депутатів України» оприлюднено на сайті Міністерства юстиції (www.minjust.gov.ua, рубрика «Обговорюємо законопроекти»).

Як повідомив Міністр юстиції, голова Робочої групи з питань удосконалення законодавства про вибори при Президентіві України Олександр Лавринович, у висновку констатується, що в цілому законопроект передбачає детальне регулювання парламентських виборів та включає низку удосконалень виборчого законодавства. Відзначається, що в проєкті реалізовано низку рекомендацій щодо удосконалення законодавства про вибори народних депутатів, висловлених раніше різними внутрішніми та міжнародними організаціями, в тому числі Венеціанською комісією та ОБСЄ.

Наразі, за словами Міністра юстиції, текст попереднього висновку Венеціан-

ської комісії передано для перекладу українською мовою, який також буде розміщено на сайті Міністерства юстиції.

Крім того, попередній висновок Комісії розіслано членам Робочої групи з питань удосконалення законодавства про вибори з тим, щоб вони могли ознайомитися з висновками європейських колег та надати пропозиції щодо подальшого удосконалення законопроекту.

Олександр Лавринович висловив подяку експертам Венеціанської комісії та ОБСЄ, зазначивши, що їхня оперативна робота сприяє тому, щоб парламент міг ухвалити виборчий закон у терміни, рекомендовані Венеціанською комісією, – за рік до проведення парламентських виборів у державі.

Як повідомлялося, 13 вересня 2011 року Міністерство юстиції отримало попередній неофіційний висновок Венеціанської комісії щодо проекту Закону України «Про вибори народних депутатів України». Висновок ґрунтується на коментарях до законопроекту, наданих двома членами Венеціанської комісії – Айварсом Ендзіном (Aivars Endzins, Латвія) та Срджаном Дармановичем (Srdjan Darmanovic, Чорногорія), а також правовим експертом ОБСЄ – Доном Біссоном (Don Bisson).

До відома. Як відомо, Робочу групу з питань удосконалення законодавства про вибори було створено Указом Президента України 2 листопада 2010 року. Глава держави доручив привести законодавство про вибори у відповідність до загальноновизнаних міжнародних демократичних стандартів.

До участі у Робочій групі було запрошено представників усіх депутатських фракцій Верховної Ради, позафракційних народних депутатів, представників міжнародних та вітчизняних неурядових організацій. Участь у Робочій групі взяли також близько двох десятків іноземних експертів.

На підставі пропозицій, запропонованих членами Робочої групи та підтримани-

ми Президентом України, написання тексту проекту Закону здійснювало Міністерство юстиції України.

Законопроект пройшов обговорення з представниками політпартій, громадських організацій, що беруть участь у спостереженнях за виборчими кампаніями, а також міжнародними організаціями та іншими зацікавленими об'єднаннями громадян.

Текст законопроекту про вибори народних депутатів буде доопрацьовано

Текст проекту закону про вибори народних депутатів України буде обов'язково доопрацьований ще до внесення до Верховної Ради України. Про це повідомив Міністр юстиції України Олександр Лавринович під час зустрічі зі співдоповідачами Комітету Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЕ) з питань дотримання обов'язків та зобов'язань державами-учасницями РЕ (Моніторинговий комітет) Марієттою де Пурне-Лундін та Маїліс Репс.

Як відомо, візит співдоповідачів ПАРЕ відбувся з метою збору інформації для підготовки чергової доповіді щодо виконання Україною обов'язків та зобов'язань перед РЕ. У ході зустрічі з Міністром юстиції України представники Ради Європи поставили низку запитань щодо реформи виборчого законодавства у країні.

Олександр Лавринович повідомив, що наразі отримано попередній висновок Венеціанської комісії. Попередній текст рекомендацій розіслано членам Робочої групи при Президентові України з тим, щоби вони висловили свої пропозиції щодо можливого врахування окремих пропозицій чи рекомендацій. Крім того, Міністр юстиції припустив можливість й інших змін, у разі, якщо будуть внесені відповідні пропозиції.

Міністр наголосив, що законопроект розроблявся відповідно до всіх світових

стандартів, з максимальною участю представників опозиції та політичних партій, громадських вітчизняних та міжнародних організацій, науковців та експертів. Законопроект був направлений на експертизу до Венеціанської комісії, ОБСЄ та провідної світової установи у сфері виборчого права – Міжнародної фундації виборчих систем.

При цьому, коментуючи запитання спостерігачів ПАРЕ щодо суперечливого ставлення до законопроекту з боку окремих представників українського політикуму, Міністр зауважив, що в жодній країні світу не існує виборчого закону, який би давав право бути обраним усім бажаним, а відтак задовольняв усіх без виключення.

Міжнародна фундація виборчих систем здійснила експертизу проекту закону про вибори народних депутатів України

Провідна у світі експертна установа у галузі виборчого права Міжнародна фундація виборчих систем (IFES) надіслала Міністерству юстиції України експертний висновок щодо проекту Закону України «Про вибори народних депутатів України». Про це повідомив Міністр юстиції, голова Робочої групи з питань удосконалення законодавства про вибори при Президенті України Олександр Лавринович.

Міністр нагадав, що проект закону про вибори народних депутатів України був надісланий на експертизу до IFES одночасно з Венеціанською комісією та ОБСЄ.

Експертами IFES було здійснено детальний аналіз різних частин законопроекту. Зокрема, висловлена оцінка щодо нової виборчої системи, проаналізовано особливості національних виборчих округів, процес створення виборчих дільниць, реєстрації кандидатів в депутати, права та обов'язки спостерігачів за виборами, проведення та фінансування вибор-

чої кампанії, діяльність у період виборчих кампаній засобів масової інформації, створення та ведення Реєстру виборців, організацію голосування та підрахунку голосів, оскарження результатів виборів.

Експертний висновок містить порівняння з попереднім виборчим законодавством.

При аналізі законопроекту IFES спиралася на міжнародні стандарти, кращі практики у галузі виборчого права, а також на власний досвід в наданні допомоги стосовно виборчої реформи в країнах всього світу.

Крім того, завершений аналіз законопроекту був надісланий для експертної оцінки групі міжнародних експертів та колишніх посадовців, які мали безпосереднє відношення до виборів.

У висновку запропоновані рекомендації щодо можливого покращення тексту законопроекту відповідно до міжнародних стандартів.

З експертним висновком IFES щодо проекту Закону України «Про вибори народних депутатів України» можна ознайомитися на сайті Міністерства юстиції в рубриці «Обговорюємо законопроекти».

Раніше повідомлялося, що 14 вересня Міністерство юстиції отримало попередній висновок Венеціанської комісії щодо проекту закону про вибори народних депутатів в Україні. Наразі рекомендації європейських експертів вже вивчаються членами Робочої групи при Президенті України з тим, щоби надати пропозиції щодо подальшого удосконалення законопроекту.

До відома. Як відомо, Робочу групу з питань удосконалення законодавства про вибори було створено Указом Президента України 2 листопада 2010 року. Глава держави доручив привести законодавство про вибори у відповідність до загально-визнаних міжнародних демократичних стандартів.

До участі у Робочій групі було запрошено представників усіх депутатських фрак-

цій Верховної Ради, позафракційних народних депутатів, представників міжнародних та вітчизняних неурядових організацій. Участь у Робочій групі взяли також близько двох десятків іноземних експертів.

На підставі пропозицій, запропонованих членами Робочої групи та підтриманими Президентом України, написання тексту проекту Закону здійснювало Міністерство юстиції України.

Законопроект пройшов обговорення з представниками політпартій, громадських організацій, що беруть участь у спостереженнях за виборчими кампаніями, а також міжнародними організаціями та іншими зацікавленими об'єднаннями громадян.

З текстом проекту Закону можна ознайомитися на сайті Міністерства юстиції у рубриці «Обговорюємо законопроекти».

Зустріч Міністра юстиції Олександра Лавриновича з президентом Європейської Народної Партії Вільфредом Мартенсом, Київ, 14 вересня 2011 року

Вільфред Мартенс обговорив з Міністром юстиції України правові аспекти євроінтеграції України. У ході зустрічі президент ЄНП висловив думку, що під час укладання Угоди про асоціацію будуть актуальними питання виконання Україною своїх зобов'язань, зокрема, що знаходяться в правовій площині.

«Ми маємо переконати наших громадян, що цілі, які ми ставимо перед нашими країнами, є цілями і вашої країни», – зазначив, зокрема, Президент Європейської Народної Партії.

Під час зустрічі сторонами були обговорені питання щодо ходу реалізації в Україні судової реформи, реформування виборчого законодавства, конституційного процесу в Україні, у тому числі в контексті

розподілу владних повноважень між гілками влади, тощо.

Олександр Лавринович поінформував Вільфреда Мартенса, що на сьогодні Україною залишається невиконаним лише одне зобов'язання, яке було взяте нашою державою при вступі до Ради Європи – реформування кримінальної юстиції.

При цьому він розповів європейському політику про кроки, які здійснюються Україною для ухвалення нового Кримінально-процесуального кодексу, нових редакцій законів про прокуратуру та адвокатуру. За словами Міністра, сьогодні, вперше за останні 16 років членства України в Раді Європи, можна стверджувати, що ці питання будуть вирішені в короткому відрізку часу.

Олександр Лавринович також зауважив про необхідність змін до Основного Закону держави. За його словами зміни до Конституції назріли давно, на сьогодні таке питання стоїть на часі. Проте, наголосив він, йдеться лише про вдосконалення, а не радикальні зміни Основного Закону.

Крім того, за словами Міністра юстиції, необхідні також зміни до Конституції, які створять внутрішньодержавні правові механізми для перспективи вступу України до Європейського Союзу. Такі зміни, на думку Міністра, можуть бути внесеними на фінальній стадії євроінтеграції країни.

20-21 вересня 2011 року в Києві відбулася міжнародна конференція «Роль превенції в заохоченні та захисті прав людини»

20-21 вересня у Києві в рамках головування України в Комітеті Міністрів РЄ відбулася міжнародна конференція з прав людини

Для участі у вказаній конференції до Києва прибули Комісар Ради Європи з прав людини Томас Хаммарберг, Голова Генерального директорату Ради Європи з прав людини та правових питань Філіп Буайя,

У ході конференції

Голова комітету Ради Європи з питань запобігання тортурам Лятіф Гусейнов, Голова Комітету з юридичних питань та прав людини Парламентської асамблеї Ради Європи Крістос Пургурідес, Голова Європейської комісії проти расизму та нетерпимості Нілс Музнієкс та інші представники інституцій Ради Європи, зокрема, представники Комітету Міністрів Ради Європи, Європейського суду з прав людини, а також міністри юстиції країн Європи.

Україну на конференції представляли вищі посадові особи органів державної влади України, зокрема, Міністр юстиції України Олександр Лавринович, представники всіх вищих спеціалізованих судів України, Конституційного Суду, Адміністрації Президента, Верховної Ради, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Генеральної прокуратури, МВС, МЗС, Державної пенітенціарної служби.

Під час конференції відбулося обговорення механізмів попередження порушень прав людини на національному рівні, виконання рішень Європейського суду з прав людини, питання реформування Євросуду. На обговорення були винесені питан-

ня щодо ролі міжнародних органів та актів у попередженні порушень прав людини, зокрема в контексті діяльності Комітету із запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню, Європейського комітету із соціальних прав, Європейської комісії проти расизму та нетерпимості.

Зміни норм у новому КПК щодо затримання та арешту

Після ухвалення нової редакції Кримінально-процесуального кодексу, норми, які будуть пом'якшувати або скасовувати відповідальність особи, як і норми, що регулюють питання затримання, арешту та вжиття інших заходів, будуть розповсюджуватися й на осіб, щодо яких відповідні рішення були ухвалені до набуття чинності нової редакції Кодексу.

Про це повідомив Міністр юстиції України Олександр Лавринович 20 вересня у ході зустрічі зі співдоповідачами Комітету Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЕ) з питань дотримання обов'язків та зобов'язань державами-учасницями РЄ

(Моніторинговий комітет) Маріеттою де Пурне-Лундін та Маїліс Репс. Як відомо, візит співдоповідачів ПАРЕ відбувся з метою збору інформації для підготовки чергової доповіді щодо виконання Україною обов'язків та зобов'язань перед РЄ.

У ході зустрічі представники Ради Європи порушили питання перспектив реформування кримінальної юстиції в Україні. Зокрема, обговорювалися окремі положення та терміни прийняття нового Кримінально-процесуального кодексу та можливості застосування його норм до осіб, що були затримані або знаходилися під слідством до його ухвалення.

Відповідаючи на запитання, Міністр юстиції України пояснив співдоповідачам ПАРЕ, що Конституцією держави прямо визначено можливість зворотної дії в часі законів та інших нормативно-правових актів, якщо вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

При цьому, Олександр Лавринович роз'яснив, що новий Кримінально-процесуальний кодекс, відповідно до зобов'язань, взятих нашою державою перед Радою Європи, докорінно змінить усю систему кримінального процесу в Україні. Зокрема, зміниться процедура досудового розслідування, буде посилено судовий контроль та скорочено строки досудового розслідування.

Реформа кримінальної юстиції включатиме також реформування системи прокуратури та адвокатури в Україні. Відповідні закони будуть прийняті після ухвалення нового Кримінально-процесуального кодексу.

Олександр Лавринович наголосив, що в Україні немає жодних конституційних обмежень для реформ кримінального процесу.

При цьому, Міністр юстиції нагадав, що робота над проектом Кодексу була завершена 2 місяці тому. Наразі проект перебуває на експертизі в Раді Європи й Україна очікує на її результати.

Кабмін пропонує удосконалити процедуру конфіскації майна відповідно до рекомендацій GRECO

Уряд пропонує внести зміни до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо вдосконалення процедури здійснення конфіскації. Відповідний проект закону було ухвалено 21 вересня, на засіданні Кабінету Міністрів.

Як повідомив Міністр юстиції Олександр Лавринович, відповідний проект закону розробило Міністерство юстиції на виконання рекомендацій, наданих нашої державі Групою держав проти корупції (GRECO).

Олександр Лавринович нагадав, що однією з рекомендацій GRECO Україні було прийняття нових правил конфіскації та арешту доходів, одержаних злочинним шляхом, які б створювали можливість застосовувати ці заходи не лише до прямих, але й до непрямих (конвертованих) доходів, здійснювати еквівалентну конфіскацію та конфіскацію доходів третьої особи відповідно до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією.

На сьогодні, пояснив Міністр юстиції, чинним кримінальним законодавством в Україні передбачено два види конфіскації: конфіскація майна як вид кримінального покарання та можливість призначення спеціальної конфіскації за окремі злочини, серед яких, порушення авторського права і суміжних прав, контрабанда, ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів тощо. При цьому, застосування спеціальної конфіскації допускається лише щодо майна, яке використовувалось з метою вчинення злочину або було предметом злочину, і виключно після набрання законної сили обвинувальним вироком.

Положеннями ухваленого законопроекту пропонується визначити єдиний підхід до застосування спеціальної конфіска-

ції, зокрема, Кримінальний кодекс пропонується доповнити новим розділом «Спеціальна конфіскація», норми якого будуть імперативними та універсальними.

Так, спеціальна конфіскація застосовуватиметься судом незалежно від вчиненого злочину та обов'язково у всіх випадках, коли гроші, цінності та інше майно: були одержані внаслідок вчинення злочину; призначались для фінансування та матеріального забезпечення злочинів; були предметом злочину; використовувалися як засоби чи знаряддя вчинення злочину.

При цьому, на відміну від чинних положень Кодексу, змінами до Кримінального кодексу пропонується застосувати спеціальну конфіскацію й у випадках, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання за nereабілітуючих підстав.

Також проектом пропонується удосконалити законодавство в частині конфіскації речових доказів, які можуть швидко зіпсуватися чи втратити свою вартість, або зберігання яких потребує значних коштів. Такі речові докази негайно здаватимуться відповідним організаціям для реалізації. А у разі, коли виникне необхідність у їх поверненні, організації, які їх одержали, повертатимуть взамін таке саме майно або сплачуватимуть його вартість за державними регульованими цінами або відпускними цінами виробника. Порядок передачі, оцінки та реалізації таких речових доказів, повернення або сплати їхньої вартості власнику або законному володільцю встановлюватиметься Кабінетом Міністрів України.

До відома. Як відомо, розробку проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо вдосконалення процедури здійснення конфіскації» було передбачено Національним планом з виконання

Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України. Національний план затверджено Указом Президента України 22 квітня 2011 року.

Вдосконалення кримінального законодавства в Україні

Чинне кримінальне законодавство буде удосконалено шляхом декриміналізації цілої низки правопорушень. Про це повідомив Міністр юстиції України Олександр Лавринович у ході зустрічі з Комісаром Ради Європи з прав людини Томасом Хаммарбергом.

Зустріч відбулася у рамках проведення Міжнародної конференції «Роль превенції в заохоченні та захисті прав людини». Як повідомлялося, захід, який тривав в Києві 20-21 вересня, відбувався за ініціативи України в рамках головування нашої держави в Комітеті Міністрів Ради Європи. У ході конференції представники країн – членів Ради Європи обговорили механізми попередження порушень прав людини на національних рівнях.

За словами Міністра юстиції, на сьогодні, за дорученням Президента України, здійснюється робота щодо розробки законопроекту про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів в частині декриміналізації цілої низки правопорушень.

Таким чином, зазначив Олександр Лавринович, планується покращити кримінальне законодавство, не очікуючи реформи кримінальної юстиції, робота над законодавчим забезпеченням якої триває наразі також за ініціативи Президента України.

«Передбачається покращити ситуацію із забезпеченням прав громадян, які порушили закон, але не несуть загрози суспільству», – сказав він.

Міністр уточнив, що декриміналізація окремих видів порушень стосуватимуться переважно злочинів в економічній сфері.

Олександр Лавринович також повідомив, що пропозиції щодо удосконалення чинного кримінального законодавства планується запропонувати на розгляд Президентів вже найближчим часом.

Виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини

На шляху виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо України виникає чимало проблем, які носять не лише правовий, а й політичний характер. Про це заявив Міністр юстиції України Олександр Лавринович під час відкриття Міжнародної конференції «Роль превенції в заохоченні та захисті прав людини».

Захід, який тривав в Києві 20-21 вересня, відбувся за ініціативи України в рамках головування нашої держави в Комітеті Міністрів Ради Європи. У ході конференції представники країн – членів Ради Європи обговорили механізми попередження порушень прав людини на національних рівнях, у тому числі – в контексті виконання державами рішень Європейського суду з прав людини.

Так, говорячи про необхідність виконання Україною двох пілотних рішень Європейського суду з прав людини, Міністр юстиції України відзначив, що на цьому шляху держави виникають проблеми не лише правового, а й політичного характеру.

Проте, констатував Міністр, саме Європейський суд з прав людини залишається найбільш впливовим механізмом у Європі, який змушує держави, у тому числі Україну, покращувати національне законодавство таким чином, щоб запобігти порушенням прав, гарантованих Конвенцією про захист прав та основоположних свобод людини. Свідченням цього, на думку Міністра, можуть стати пілотні рішення, які виносяться Євросудом з питань, що становлять системні порушення прав людини.

«На прикладі двох пілотних рішень щодо України можу зазначити, що цей механізм дійсно стає превенцією порушень прав людини, оскільки ідентифікує проблему і надає високопрофесійну пораду, яким чином цю проблему врегулювати», – зазначив він.

Разом з тим, наголосив Міністр, без ефективного виконання рішень Європейського суду не можна буде говорити про врегулювання країною проблем з правами людини.

Порушення прав людини Олександр Лавринович назвав найбільшою перешкодою на шляху суспільного прогресу.

До відома. Відповідно до практики Європейського суду, процедура «пілотних рішень» застосовується у разі існування структурної проблеми в національному правопорядку, проявом якої є велика кількість рішень Європейського суду, в яких констатовані аналогічні порушення, а також надходження нових заяв, спричинених тією самою проблемою.

Так, першим пілотним рішенням Європейського суду з прав людини щодо України стало рішення у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України». Цим рішенням державу було зобов'язано запровадити ефективний засіб юридичного захисту (або комплекс таких засобів), який би забезпечив адекватний та достатній захист від невиконання або затримки у виконанні рішення національного суду, за виконання якого вона несе відповідальність відповідно до принципів, встановлених практикою Європейського суду з прав людини.

*Рубрика підготовлена
за матеріалами Прес-служби
Міністерства юстиції України.*